

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพประกอบ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	8
วัตถุประสงค์การวิจัย	8
สมมุติฐานการวิจัย	9
ขอบเขตการวิจัย	9
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	12
นิยามศัพท์เฉพาะ	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	14
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
การคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์	16
การคิดและความหมายของการคิด	16
ประเภทของการคิด	18
ความหมายของความคิดสร้างสรรค์	21
ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์	23
องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์	26
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์	32
แนวคิดทฤษฎีกระบวนการคิดสร้างสรรค์	35

หัวเรื่อง

เครื่องมือการวัดความคิดสร้างสรรค์	41
รูปแบบการสอน	49
ความหมายของรูปแบบการสอน	49
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอน	50
ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการสอน	51
รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาความคิดสร้างสรรค์	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	66
งานวิจัยในประเทศ	66
งานวิจัยต่างประเทศ	72
กรอบแนวคิดการวิจัย	76
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	77
ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ..	87
ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์.....	113
ระยะที่ 3 การยืนยันผลการขยายผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์	122
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	127
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	127
ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์ การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์	128
ระยะที่ 2 ผลการศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความ คิดสร้างสรรค์	147
ระยะที่ 3 การยืนยันผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์	153
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	156
สรุปผลการวิจัย	156

หัวเรื่อง

อภิปรายผล	159
ข้อเสนอแนะ	166
บรรณานุกรม	170
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	184
ภาคผนวก	185
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	186
ภาคผนวก ข รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	188
ภาคผนวก ค เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	240
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ	280
ภาคผนวก จ ผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	292
ภาคผนวก ฉ ผลงานนักเรียน ภาพกิจกรรมการขยายผลรูปแบบการสอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย	329
ประวัติผู้วิจัย	345

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงวิธีการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ตามรูปแบบการสอนของ วิลเลียมส์ 59
2	แสดงพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงความคิดสร้างสรรค์ตามรูปแบบการสอน ของวิลเลียมส์ 63
3	แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ 82
4	รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย 97
5	แสดงความสัมพันธ์ของขั้นตอนการสอนบทบาทครูและบทบาทนักเรียนในการ จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ 104
6	การวัดความคิดสร้างสรรค์ของแบบทดสอบแต่ละฉบับ 116
7	แสดงผลการประเมินคุณภาพความเหมาะสมของรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 134
8	แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการสอน ... 138
9	แสดงคำแนะนำและข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อขั้นตอนการจัดการเรียน การสอนตามรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ 141
10	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและ หลังเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ .. 142
11	แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มี ต่อการเรียนด้วยรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ระยะทดลองใช้(Try Out) 145
12	แสดงการสรุปผลคะแนนความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียนตามรูปแบบการสอน ภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ 148
13	แสดงการสรุปผลคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังการเรียนตามรูปแบบการ สอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ 149

ตารางที่

14 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการใช้รูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์	150
15 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วย รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	151
16 แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบ สอบถามความคิดเห็นเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็น ต่อการพัฒนารูปแบบการสอนสำหรับผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ครูและ นักเรียน	281
17 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญสำหรับแบบสอบ ถามความคิดเห็นเพื่อการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็น ต่อการพัฒนารูปแบบการสอนสำหรับผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ครู และ นักเรียน	282
18 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญสำหรับแบบสอบ ถามความคิดเห็นเพื่อการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็น ต่อการพัฒนารูปแบบการสอนสำหรับนักเรียน	283
19 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญสำหรับแบบสัมภาษณ์ ครูเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ	284
20 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญสำหรับแบบสอบถาม ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	285
21 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญสำหรับแบบสอบถาม ความคิดสร้างสรรค์	286
22 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดการ เรียนรู้ตามรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	287

ตารางที่

23 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนโรงเรียนขยายผล	289
24 แสดงคะแนนการทดสอบความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียนตามรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Pretest) ระยะเวลาทดลองใช้รูปแบบการสอน (Try Out)	293
25 แสดงการสรุปผลคะแนนความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียนตามรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Pretest) ระยะเวลาทดลองใช้รูปแบบการสอน (Try Out)	295
26 แสดงคะแนนจากการทดสอบความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Pretest) ระยะเวลาทดลองใช้รูปแบบการสอน (Try Out)	296
27 แสดงคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Pretest) ระยะเวลาทดลองใช้รูปแบบการสอน (Try Out)	298
28 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระยะเวลาทดลองใช้ (Try Out)	299
29 แสดงคะแนนความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียนตามรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ระยะการใช้รูปแบบการสอน	300

ตารางที่

30 แสดงคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนตามรูปแบบการสอน ภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยม ศึกษาตอนปลาย (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ ระขะการใช้รูปแบบการสอน	302
31 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ก่อนและหลังจากที่เรียน โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระขะ ทดลองใช้ (Try Out)	304
32 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ก่อนและหลังจากที่เรียน โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระขะ การนำรูปแบบการสอนไปใช้	306
33 แสดงคะแนนความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียนตามรูปแบบการสอน ภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยม ศึกษาตอนปลาย (Pretest) กับ โรงเรียนขยายผลการใช้รูปแบบการสอน จำนวน 6 โรงเรียน	308
34 แสดงการสรุปผลคะแนนความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบ การสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Pretest) กับ โรงเรียนขยายผลการใช้รูปแบบ การสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ 6 โรงเรียน	310
35 แสดงคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังการเรียนตามรูปแบบการสอน ภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยม ศึกษาตอนปลาย (Pretest) กับ โรงเรียนขยายผลการใช้รูปแบบการสอนทั้ง 6 โรงเรียน	311

36	แสดงการสรุปผลคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Pretest) กับ โรงเรียนขยายผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ 6 โรงเรียน	313
37	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระยะขึ้นชั้นการขยายผลการใช้รูปแบบการสอน โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล	314
38	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระยะขึ้นชั้นการขยายผลการใช้รูปแบบการสอน โรงเรียนศรีสมเด็จพิมพ์พัฒนา วิทยา	316
39	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระยะขึ้นชั้นการขยายผลการใช้รูปแบบการสอน โรงเรียนหนองหมื่นถ่านวิทยา	318
40	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระยะขึ้นชั้นการขยายผลการใช้รูปแบบการสอน โรงเรียนโคกกล่ามพิทยาคม	320
41	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระยะขึ้นชั้นการขยายผลการใช้รูปแบบการสอน โรงเรียนน้ำใสวิทย	322

42	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระยะยั่งยืน	
	การขยายผลการใช้รูปแบบการสอน โรงเรียนคู่น้อยประชาสรรค์	324
43	ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนโรงเรียนขยายผล	326

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบที่	หน้า
1 แสดงแบบการทดสอบความคิดสร้างสรรค์ (TcT-DP)	44
2 กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย	76
3 รูปแบบการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย	81

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY